

Örömmel üdvözlöttük a Dél-Szlovákiában megalakuló Matica-klubokat is, melyek az itt élő szlovákság kulturális életének fellendítésére hivatottak. Az örömben azonban örömvegyül. Dél-Szlovákiában ma ugyanis olyan személyek házalnak, akik nem áttallják a Matica alakuló gyűléseit a sovinizmus szításával mételyezni, s a közel fél évszázados együttélést megbontani. A magunk részéről elítéljük a magyar vonatkozásban megnyilvánult túlzásokat, de ki figyel fel ezekre a jelenségekre?!

Sajnálatos, hogy ezekre a tendenciákra nekünk kell figyelmeztetni, s egyben óvni és figyelmeztetni a magyar közvéleményt, őrizze meg higgadtságát, s ne a fogadatlan prókátoroknak „higgyen”, hanem a párt akcióprogramjának, mely minden nemzetiségnek biztosítja a megillető jogokat. De miért nem gondolnak ezen akciók és jelenségek veszélyességére azok, akik ezt szervezik, s akik némaságukkal cinkosává válnak az alapvető emberi jogokat sértő megnyilvánulásoknak. Hisz, mint minden matematikai műveltek, ennek is megvan az ellenpróbája. Éspedig: hogyan nézne a szlovák sajtó és a közvélemény ezekre a jelenségekre, ha – a köztársaság bármely részén – csehek, lengyelek, ukránok, németek, magyarok szerveznék?! NEM, ERRE NINCS SZÜKSÉG! De ha már ezt mindenki nem tudatosítja, a közbiztonság és az állami szervek fülét nem sértik azok az uszító megnyilatkozások, melyek az utóbbi napokban, hetekben elhangzanak?!

A cseh és a szlovák közvéleményhez hasonlóan az itt élő magyarság teljes szívvel támogatja a demokratizálódási folyamatot, s az államjogi elrendeződés kérdését, de az ilyen a l f Peking-szerű akciókkal nem tud egyetérteni! Vajon tudomásul vesszük-e ezt azok, akiknek nemcsak történelmi ismereteik, hanem – a jelek szerint – földrajztudásuk is meglehetősen hiányos ... S ha már képtelenek arra, hogy a k o r t megértsék, fel kell nekik adni a leckét, s elejét venni annak, hogy sovinizsza és demagóg fellépéssel bárki is rontsa a népek, nemzetek és nemzetiségek együttélését, s fékezze a kibontakozást.

-dz-

Új Szó, 1968. május 12. 2. p.

23

Pozsony, 1968. május 19. Révész Bertalan reagálása a *Hét* című hetilapban Rudolf Olšínský és Michal Gáfrik írására.

Révész Bertalan
AZONOS MÉRCÉVEL

Kevéssel azután, hogy a demokratizálódás-megújhdás tisztító szele minket, csehszlovákiai magyarokat is megérintett, jogos igényként jelentkezett az a követelésünk, hogy a szlovák nyelvű sajtó a szlovák-cseh államjogi kérdések taglalása mellett foglalkozzék a mi ügyünkkel is, tájékoztassa olvasóit a velük egy hazában élő, azonos célokért küzdő s viszonylag nagy létszámú kisebbség helyzetéről, megvalósulásra váró igényeiről, egyszerűen: hogy egészséges közvéleményt teremtsen. Jó ideig csak süket fülek-

re találtunk, sőt a szerkesztőségekben való kilincselés is meddőnek bizonyult, eladdig, amíg március közepe után be nem következett a fordulat. Ekkor ugyanis, mint tudjuk, megjelent az Új Szóban a CSEMADOK KB állásfoglalása, azaz javaslata a nemzetiségi kérdés megoldására. Jóllehet egyetlen szlovák napi- és hetilap sem tartotta közlésre méltónak, mégis a magyar kérdés egy csapásra publicitást nyert. De milyen publicitást? Milyen impulzus révén és milyen szándékkal?

Egy biztos: a szlovák lapok (Lud, Roľnícke noviny, Práca, Predvoj, Kultúrny život stb.) és munkatársain[ajk] vitamódszere a legcsekélyebb újságírói etikát is nélkülözi, hiszen olyan dokumentumokat interpretál – vagy inkább vagdalózik ellene, szubjektíven magyarázza, tehát elferdíti –, melye[ke]t olvasói nem ismernek s nem is ismerhetnek. Az efféle újságírói attitűdnek, mondanunk sem kell, semmi köze a demokratizációhoz, mert éppen a legfontosabbtól fosztja meg a közönséget: az önálló gondolkodástól s a szabad véleménynyilvánítástól, ahelyett, hogy minden lehetséges eszközzel erre nevelné és szoktatná. – Hogy ez a magatartás milyen szándékot, céltudatosságot hordoz magában, igazán nem nehéz kitalálnunk, még akkor sem, ha rejtve lenne, csakhogy nagyon is szókimondóan, fenyítő hangsúllyal tudunkra adatik. Valahogy így: követeléseket túlzott, asztalt csapkodó, irreális, jogtalan; szöszlőitok, a CSEMADOK funkcionáriusai: nacionalisták, sovíniszták, revansisták.¹⁸⁴ A cél, a törekvés – melyet korántsem akarunk a szlovák nemzettel azonosítani – tehát nem más, mint az, hogy „megfelelő” légkört, hangulatot teremtsenek az SZLKP most készülő akcióprogramjához, a föderációs államrendelkezéshez, hogy megkíséreljék befolyásolni az illetékes hatóságokat és felelős funkcionáriusokat, akiken követeléseink gyakorlati realizálása múlik. Észrevételünket meggyőzően igazolja az a tény, hogy a CSKP akcióprogramjának közzététele óta a sajtóban egyre fokozottabb méreteket ölt a magyar kisebbség ellen tudatosan szervezett rosszindulatú sajtókampány; különféle „teóriák” ütik fel a fejüket (mint pl. a reciprocitás), sőt a cikkek hangneme is agresszívebb lett.

Az alábbiakban a Kultúrny život két utolsó számának (15., 16. sz.) egy-egy cikkére szeretnénk reagálni (R. Olšinský: Maďari kontra Slováci? – M. Gáfrík: My, podnájomníci vo vlastnej krajine).¹⁸⁵ Vitatható persze, hogy vajon érdemes-e vitába bocsátkozni a szóban forgó írásokkal, melyektől mi sem áll távolabb, mint a józan tárgyilagosság, hangvételük enyhén szólva elfogult és inkorrekt, vagyis nélkülözi a polémia, a dialógus létrejöttének feltételeit. Sőt, hajánál fogva előráncigált, valótlan ítéletek egész sorával az egyenletlenség magját igyekeznek elhinteni az olvasók körében, ami a szó szoros értelmében: visszaélés a becsületes olvasók tájékozatlanságával. Mégis, úgy véljük, nem szabad róluk hallgatnunk, mert a hallgatás könnyen a belenyugvás, a meghátrálás látogatást keltené, s ez hamarosan megbosszulná magát.

Nézzük meg tehát közelebbről a fent említett írásokat. Az előbbiben (Maďari kontra Slováci?) a szerző két CSEMADOK-dokumentumot – a Központi Bizottság és a Galántai Járási Bizottság rezolúcióját – taglalva, azokat csaknem teljesen elmarasztalva, jogosságukat megkérdőjelezve fejti ki álláspontját a magyar kisebbség megújítási törekvéseiről. Sajnos, nem foglalkozik velük érdemben, csupán ürügyül használja saját reflexiói közlésére. Így aztán nem csoda, oly eredményekre, következtetésre jut, melyek nem-

184 Helyesen: revansisták.

185 Lásd a 16. és 17. sz. dokumentumot.

csak hogy nem származhatnak a rezolúciókból, hanem azokkal szöges ellentétben állnak! Íme bizonyosságul néhány konklúziója, ítélete: a CSEMADOK KB rezolúciójáról Olšínský csupán egy fél mondat erejéig ismeri el, hogy „sok vonatkozásban jó”, s nyomban így folytatja: „de sok benne foglalt követelés joggal váltja ki a vegyes járásokban élő szlovákok nyugtalanságát az egyik oldalon, a másikon pedig a magyar kisebbség egy részének helytelen ambícióit és aspirációit”. Majd ekképpen összegez, melyben korábbi szavait is cáfolja: „csaknem valamennyi követeléssel külön-külön lehetne vitatkozni...: a célja mindegyiknek az, hogy elősegítse és meggyorsítsa a tökéletes elszigeteltséget” (mármint a magyarok elszigeteltségét a szlovákoktól), „de az egész állásfoglalásban... a szavakon kívül semmilyen jele sincs olyasféle javaslatnak, mely elősegítené, hogy a magyar kisebbség meg tudná magát érte[t]ni... a szlovák nemzettel, amelynek területén él, s amellyel együtt kell élnie és dolgoznia”.

Először is szeretnénk a fenti sorok íróját biztosítani a felől, hogy szlovák barátainknak semmi okuk a nyugtalanságra, mert törekvéseink nem ellenük, nem valami ellen irányulnak, hanem „valamiért”, pontosan ugyanazért, amiért a testvéri szlovák nép is vehemensen küzd. Törekvéseinknek illetően való minősítéséhez azonban szükséges, hogy szavaink mögött ne keressék mindenáron a hátsó gondolatokat, a különböző negatív előjelű indítékokat, miként mi sem kutatunk a Matica slovenská újjászervezése mögött valamiféle magyar ügyet fékező tendenciát – noha Olšínský szó szerint azt mondja, hogy a vegyes lakosú területen¹⁸⁶ a Maticát a CSEMADOK „ellensúlyozására” hozzák létre –, hanem igenis olyan partnert látunk benne, amellyel a magyar kulturális szövetség gyümölcsözően együttműködhet.

Másodsor: A szerző fent idézett sorai utolsó mellékmondatának van egy kellemetlen mellézköngéje: azt sugallja ugyanis, hogy a magyarok Dél-Szlovákiában csak afféle megtűrték... Ideje volna már tudomásul venni, hogy mi nem vagyunk kegyelemkenyéren élő jöttmentek, sem pedig elmagyarosodott szlovákok, akiket időnként viselkedni tudásra kell oktatgatni: mi itt élünk, ez a haza a miénk is, legalább annyira az, mint azoké, akik húsz év óta lakják (minden föld azé a népé, amelyik nép lakja).

Melyek is azok a követelések, amelyek Olšínskýt magát nyugtalanítják, mert őszerint: elősegítik és meggyorsítják a két nép elszigetelődését? Ezek a következők: „Az ifjúságnak az anyanyelven történő II. ciklusú oktatásban való részvétele nem felel meg korunk követelményeinek, és ezáltal erősen fékezi a gazdasági és politikai kiegyenlítődés annyira szükséges folyamatát... Lehetővé kell tenni, hogy a magyar iskolákat magyar iskolaügyi intézmények irányítsák és vezessék... biztosítani kell a magyar fiatalok arányos felvételét a főiskolákra... meg kell teremteni a nemzetiségi iskolák vezetéséhez és irányításához szükséges tudományos és kutatóintézményeket... szükséges a nemzetiségi lét szükségleteinek megfelelő tudományos és kulturális intézetek, munkahelyek és intézmények létesítése”.

Ehhez igazán nem szükséges kommentárt főznünk, hiszen a napnál is világosabb, hogy a KZ¹⁸⁷ munkatársa számunkra alacsonyabb szintű és tökéletlenebb demokratikus jogokat tart megvalósíthatónak; nem veszi tudomásul, hogy egy hazában csak egyenlő mércével lehet mérni a demokráciát nemzetnek és nemzetiségnek egyaránt – különö-

186 Helyesen: vegyes lakosságú területen.

187 *Kultúrny život*.

sen akkor, ha ennek a demokráciának „szocialista” az állandó jelzője! S még valamit: az elszigetelődés ellen csak kölcsönösen lehetséges küzdeni, mégpedig úgy, hogy mindkét nép fiai és leányai tanulják meg kölcsönösen egymás nyelvét, ismerjék meg egymás kultúráját, múltját és jelenét! Mi, ebben a tekintetben igen jelentős eredményt dicsekedhetünk – a viszonzás azonban még mindig késik.

Ezek után azon sem csodálkozunk, hogy a területi átszervezéssel kapcsolatban arra inti a nemzet¹⁸⁸ itt élő fiait: vigyázzanak, nehogy elnyomják avagy megfosszák őket egyenjogúságuktól; nehogy a „hivatalossá váló magyar nyelv” (a szerző szavai) megtanulására, gyerekeik magyar nyelven történő oktatására és elmagyarosítására kényszerüljenek; hogy a nemzet, az ország szuverenitását reális veszély fenyegeti. No meg azon sem, hogy szerinte a rimaszombati boltokban és hivatalokban nem beszélnek szlovákul... Mindez inkább fordítva igaz. Olšinský, enyhén szólva szélmalomharcot vív: nincs rá ugyanis precedens, hogy a történelem folyamán egy köztársasági államformában a nemzeti kisebbség elnyomta volna a nemzetet. – A rimaszombati viszonyokat nem ismerjük, de Dunaszerdahelyen e tekintetben a helyzet a következő (hadd álljon itt a kerületi pártkonferencián elhangzott adat): a járás magyar lakossága 87 százalék, a járási és egyéb hivatalokban való képviselőjük azonban csak 20 százalék; a rimaszombati arány minden bizonnyal még ennél is kirívóbb.

Ma, amikor a hazai magyar kommunisták (akiket 1946-ban¹⁸⁹ kizárták a pártból, csak azért, mert magyarok voltak) egy emberként támogatják a CSKP demokratizálódási-megújítási törekvéseit, s nyoma sincs bennük a bosszú-, a revánsvágynak – ugyanakkor Olšinský arra buzdít, hogy a múltat mindkét nép vesse jól emlékezetébe, mégpedig azért, mert „a szlovák nemzetnek a saját egzisztenciájáért vívott ezeréves harcát a magyar többséggel szemben nem homályosítja el még a baráti magyar állam húszéves léte sem... főként azért nem, mert vannak frissebb tapasztalatok is... 1956-ból, amikor is Magyarországon... „lábra kaptak olyan hangok – s ezt a hazai magyarok némelyike is támogatta –, melyek követelték, hogy Dél-Szlovákiát csatolják Magyarországhoz”.

Ami azt az ezeréves elnyomást, létért való küzdelmet illeti: aligha képzelhető el, hogy az aránylag nem túl nagy létszámú kisebbség túlélte volna az ezeréves elnyomást; márpedig túlélte. De ha valóban így lett volna is, még akkor sem illik állandóan a fejünkhöz vagdosni fenyíték gyanánt, mert mi nem Werbőczy¹⁹⁰ jogutódjai, hanem Dózsa György unokái vagyunk. Az az igazság azonban – s ezt Olšinskýnak is illenék tudnia – hogy nemzeti-nemzetiségi elnyomásról csak az újkori nemzeti államok kialakulása óta beszélhetünk, s ez nálunk csak a 19. század elején kezdődik. Ismeretes, hogy a korábban uralgó állameszme, a „hungarus patriotizmus”,¹⁹¹ nem ismer nemzetiségi differenciációt. – Annyiszor és oly fontos fórumokon hallottunk eddig a hazai magyarságnak az 56-os magyarországi eseményeket egyöntetűen elítélő magatartásáról, hogy minden további magyarázat már csak ismétlést jelentene. Nem tartjuk kizártnak, hogy esetleg előfordul-

188 Értsd: a szlovák nemzet.

189 Helyesen: 1945-ben. Az SZLKP KB 1945. április 13-án határozott arról, hogy beszünteti a magyarok (és németek) párttagságát és pártba való felvételét. Magyarok ezt követően – kevés kivételtől eltekintve – csak 1948-tól léphettek be újra a kommunista pártba.

190 Werbőczy Istvánról, a magyarországi jobbágyság rögöz kötését kimondó Tripartitum összeállítójáról van szó.

191 magyar hazafiság.

hatott egy-egy disszonáns hang... de hát a legnemesebb búza között is akad konkoly, mégsem jut eszébe senkinek, hogy tápértékét kétségbe vonja.

Olšinský szemérmetlenül revansizmussal vádolja s egy kalap alá veszi a nyugatnémet revansizmussal a CSEMADOK Galántai Járási Bizottságát, mivel azt merészeli követelni, hogy érvénytelenítsék a Kassai Kormányprogramnak a magyar kisebbséget sértő, jogfosztottságát kimondó részét, s mert követeli az 1945–48 közötti diszkriminációs intézkedéseket – reszlovakizáció, kitelepítés, deportálás törvényerejű hatálytalanságát. Meg kell jegyeznünk, hogy nemcsak a galántaiak vannak ezen a nézetten, hanem az egész népcsoport. Vagyis: Olšinský és a többiek nyelvén szólva ez a követelés annyit jelent, hogy az egész népcsoport revizionista, revansiszta¹⁹²... Ha nem tudnák, hát tudtukra adjuk, hogy az ilyen és ehhez hasonló vádaskodások, „minősítések” bennünk a rossz emlékű diszkrimináció korszakát elevenítik fel, s mélységesen elszomorítanak. Kérdezzük, mire jó ez, s kinek van erre szüksége? Miért kell az erősebbnek a gyöngébel szemben a megfélemlítés eszközét alkalmazni? Mi jogon vitatják el tőlünk ugyanazokat a jogokat, melyeket saját nemzetük számára kívánnak? Hiszen mi nem a második világháború következményeiből származó eredmények revízióját követeljük, s nem veszélyeztetjük az ország szuverenitását, csupán a rajtunk mint népcsoporton elkövetett bűnökért és törvényértésekért követelünk jogos elégtételt, éppúgy mint a szlovák nép, és semmivel sem többet. Ki érti ezt? Vagy amit szabad Jupiternek, nem szabad az ökörnek...?! S a szocialista demokrácia...? Hát igen: ezt nemcsak hangoztatni kell, hanem emberségesen be is kellene tartani.

Michal Gáfrík (My, podnájomníci vo vlastnej krajine) még Olšinskýn is igyekszik túltenni – ha ez egyáltalán lehetséges – tendenciózan magyarelles izgatásával, valótlan és demagóg érvelésével. Ugyanis, a legtárgyilagosabb hozzászólással sem mondható más az efféle állításairól:

- a magyar nemzetiségű polgárok az iskolai hatóságokkal karöltve arra „kényszerítik a szlovák szülőket, hogy magyar iskolába járassák gyermekeiket”;
- azok a szlovákok, akik „hiányos jogaikból folyó megalázó helyzetük ellenére sem vetették alá magukat a környezet magyarosító nyomásának, nemegyszer kézzelfoghatóan ki vannak téve magyar polgártársaik agresszív megalázásának...”;
- „az áttelepültek... ma nemzeti szempontból kisebb jogokat élveznek, mint a Horthy-Magyarországon...”

Minden elfogulatlan, nyitott szemű ember tudja, hogy a vegyes lakosú területen, ha a gyermekek létszáma lehetővé teszi, mindenütt létezik szlovák iskola. Nem a szlovák gyerek látogatja tehát a magyar iskolát, hanem fordítva: a magyar gyerek „kényszerül” szlovák iskolába! Hadd álljon itt egy példa a mostanában sokat emlegetett Galántáról: míg a lakosság kb. fele-fele arányban oszlik meg, addig a iskolák aránya egészen más: egy magyar és két szlovák nyelvű AKI, a járás területén meg egy magyar és három szlovák nyelvű középiskola működik; az idén Galántán az alapiskola első évfolyamába beíratott tanulóknak kb. egyötöde esik magyar iskolára. Vagy egy másik példa: „Csécsnek, a százszázalékos magyar falunak... máig nincs magyar iskolája, mert a zsaroló reszlovakizáció szégyenteljes kísértete és kísértése, érv, indok és realitás lehet ma is!” (Fáby Zoltán; Új Szó, 1968. 4. 27.). Felsőoktatásban részesülő diákjaink számaránya meg

192 revansista.

egyenesen katasztrófális, ami főképpen magyar oktatási nyelvű intézetek (egy kivételével) teljes hiányával magyarázható. Melyik „felet” éri tehát a „megaláztatás”... még ma is lépten nyomon?!

Igaz, az áttelepültek zöme szükségszerűen magyar milióbe került, a kitelepítettek helyébe. Ennek azonban nem feltétlenül kellett, hogy elnemzetlenedés¹⁹³ legyen az eredménye, és nem is lett az, annál is inkább, mert köztudott, hogy a hatalom birtokosai helyi és járási szinten csaknem mindenütt közülük kerültek ki. Esetenkénti csalódottságuk, véleményük szerint, nem annyira a „nemzeti kiélés” hiányából fakad, hanem abból, hogy a korábbi ígéretük nem lettek mindenütt teljesítve; legfőképpen pedig szociális okokból, azaz: a munka- és kereseti lehetőségek hiányából.

Gáfrik elmarasztalja a magyar iskolák oktatásának „szellemét”; a szlovák iskolákról természetesen egy szava sincs. Javaslatát támogatva, de ugyanakkor kiegészítve, mi is javasoljuk az illetékes tanügyi hatóságoknak: nézzenek utána mind a magyar, mind a szlovák iskolákban uralkodó szellemnek, s állítsák fel a mérleget. Az eredménynek bátran nézünk elébe. Szellemisségről lévén szó, mi is figyelmeztetni szeretnénk az illetékeseket: túrhetetlen, hogy gyerekeinknek nem taníthatjuk nemzeti történetünket; amíg ez nem orvosoltatik, a szocialista hazafiságra való neveléstől igazán ne várjunk csodákat. Ifjúságunk csak akkor fogja igazán megszeretni ezt a hazát és válik jó hazafivá, ha majd magáénak vallhatja; sajnos, a történelemtankönyvek kimondva-kimondatlanul éppen az ellenkezőjét sugallják. Annyit azonban már most leszögezhetünk – egyesek megnyugtatóására –, hogy a magyar iskolák diákjainak, abszolvenseinek a szlováksággal szemben tanúsított magatartására valóban állhatatos, toleráns, és szolidáris. Ugyanez a szlovák diákok részéről már nem mondható el, sőt viszonyulásuk a nemzetiségi kérdéshez olykor a barnaingesek viselkedésére emlékeztet (bizonyoság erre a nyitrai főiskolások találkozója a párt vezető funkcionáriusaival, vagy a pozsonyi diákok legutóbbi manifesztációja).

Aki ma azt meri leírni, hogy „a reszlovakizációhoz megkövetelték a szlovák származást”, hogy „1950-ben szlováknak jelentkezni már inkább hátrány volt, mint előny”, s nem ártallja megkérdőjelezni azt a vitathatatlan tény, hogy még 1961-ben is tetemes volt azok száma, akik félelemből vagy tudatlanságból kifolyólag nem vallották magukat magyarnak – az vagy elemi ismereteknek, tényeknek nincs a birtokában, vagy megfontolt szándékkal farizeuskodik. Ezt teszi Gáfrik is és még jó néhányan. Így aztán azt sem hajlandók megérteni, elfogadni, hogy éppen az abnormális helyzet következtében az 1961-es népszámlálási adatot (560 000) sem tekinthetjük reálisan véglegesnek. Ehhez jogunk van, s higgyék el nekünk, nem délibábot kergetünk, s azt is, hogy helyzetünket, problémáinkat mi ismerjük jobban, tehát intézését is fenntartjuk magunknak. S hogy ki „űz kétarcú, piszkos játékot a szlovák és magyar nyilvánosság előtt” (a szóban forgó cikk szavai), arról nap mint nap meggyőződhetünk: A „söpörjön mindenki a saját háza táján” elv alapján igazán elvárnánk, ha a szlovák sajtóban ellenünk indított s egyre fokozódó, szervezett rágalomhadjáratot éppen a szlovák elvtársak utasítanak vissza, mint az „ügyre” nézve károsat és egységbontót. Sajnálattal vesszük tudomásul, hogy e tudatosan megtévesztő és ellentéteket szító sajtó kampányban az a Kultúrny život a hanga-

193 Helyesen: elnemzetietlenedés.

dó, amely az elmúlt hónapokban, sőt években bátor szókimondásáért elnyerte őszinte megbecsülésünket, tiszteletünket.

Az Olšinský- és Gáfrík-cikkek s az ezekhez hasonlók nem méltóak a lap hagyományaihoz s jelenlegi törekvéseihez, sőt ezek megcsúfolását jelentik.

S még valamit: meddig kell még kilincselnünk, könyörögnünk a minket természetszerűen megillető jogainkért?! Ez a kérdés-követelés, felvetés még sohasem volt időse-rőbb, sürgetőbb, mint éppen ma, amikor a CSKP akcióprogramja egyértelműen leszögezi: „a nemzetiségeknek joguk van önállóan és öngazgatással dönteni az őket érintő kérdésekben.”

Végezetül pedig hadd idézzem Marxot, noha mostanában sokak szemében nem a legnépszerűbb: „Az a nemzet, amely elnyomja a másik nemzetet, maga sem szabad!”

Hét, 1968. május 19. 9–10. p.

24

Pozsony, 1968. május 24. Szlovákia Kommunista Pártja akcióprogramjának a nemzeti-ségekre vonatkozó része.

Szlovákia Kommunista Pártja szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy testvérmemzeiteink, a csehek és a szlovákok államjogi viszonya föderalizálásával összhangban biztosítani kell a nemzetiségek helyzetének és egyenjogúságának reális, alkotmányos garanciáit, olyan intézmények és nemzetiségi szervek létrehozásával, amelyek felelősségteljesen oldanak meg a nemzetiségek problémáit.

Szlovákia Kommunista Pártjának Központi Bizottsága az említettek közül, valamint a nemzetiségi problémák megoldásának eddigi gyakorlatából kiindulva szükségesnek tartja hangsúlyozni annak igényét, hogy oldjuk meg a nemzetiségek képviselőit a nemzeti és az országos szervezetekben. Ezzel kapcsolatosan helyesnek tartja, hogy a Szlovák Nemzeti Tanács, illetve Szlovákia Minisztertanácsa mellett megfelelő jogkörrel felruházott nemzetiségi titkárság létesüljön, élén az SZNT, vagy Szlovákia Minisztertanácsa felelős funkcionáriusaival. Hasonlóan kell megoldani ezt a problémát az országos szervezetekben is. A nemzetiségi problémák rendezése érdekében az alacsonyabb fokú párt- és állami szervek mellett megfelelő végrehajtó szervekkel rendelkező nemzetiségi bizottságokat kell létesíteni, amelyek az adott hatáskörrel elsősorban biztosítják a párt- és az állami szervek nemzetiségi politikájának gyakorlati valóra váltását.

Szlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága Szlovákia nemzetiségi problémáinak rendezésére nemzetiségi bizottságot létesít szlovák, magyar és ukrán nemzetiségű kommunista funkcionáriusokból és szakértőkből.

Új Szó, 1968. május 29. – melléklet, 5–6. p.